

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P., s. r. o., A., IČO: X.**, zastúpený: V., s. r. o., K., IČO: X., proti povinnému: **J., nar. X., Z., o vymoženie 1 130,37 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn.: 8 Er 106/2012, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 20. decembra 2012, č. k.: 2 CoE 448/2012-25, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného sa **o d m i e t a .**

Povinnému sa náhrada trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnený podal súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie istiny 1 130,37 eur s príslušenstvom. Povinnosť povinného zaplatiť mu túto sumu preukazoval rozhodcovským rozsudkom z 15. júla 2011, sp. zn.: IDA0610070, ktorý vydal STÁLÝ ROZHODCOVSKÝ SÚD zriadený pri R.R., a. s., so sídlom T., IČO: X. (ďalej len rozhodcovský rozsudok). Súdny exekútor následne v zmysle § 44 Zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal Okresný súd Považská Bystrica o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Považská Bystrica uznesením z 01. októbra 2012, č. k.: 8 Er 106/2012-17 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z predloženej Zmluvy o úvere z 21. júna 2006 (ďalej len „Zmluva o úvere“ alebo „Zmluva“) vyplýva, že právny predchodca oprávneného – P., a. s. poskytla povinnému úver vo výške 60 000,- Sk. Súčasťou Zmluvy o úvere boli Obchodné podmienky pre úver, kde v čl. 9 bode 9.2 je obsiahnutá rozhodcovská doložka,

podľa ktorej sa zmluvné strany dohodli, že všetky spory budú rozhodované pred Stálym rozhodcovským súdom pri R.R., a. s., rozhodnutie ktorého bude pre obe strany konečné a záväzné. Súd dospel k záveru, že predmetná Zmluva je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Súd konštatoval, že v Zmluve je obsiahnutá neprijateľná podmienka, a to rozhodcovská doložka. Poukázal na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veciach C-240/98 - C-244/98, C-240/98, C-241/98, C-242/98, C-243/98, C-244/98. Uviedol, že v danom prípade rozhodcovská doložka znemožňuje spotrebiteľovi (povinnému) vyriešiť prípadný spor medzi účastníkmi inak, ako v rozhodcovskom konaní. Túto doložku si povinný nedojednal individuálne a pri jej akceptácii nemal na výber vzhľadom na jej spojenie s ďalšími podmienkami Zmluvy. Zmluvu mohol ako celok prijať a podrobiť sa týmto podmienkam alebo odmietnuť. Doložka bola do úverových podmienok vsunutá oprávneným ešte pred vznikom samotnej zmluvy. Uvedený záver potvrdzuje aj skutočnosť, že od 01. januára 2008 bolo do Občianskeho zákonníka zakotvené ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je neprijateľná podmienka, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Keďže súd dospel k záveru, že rozhodcovská doložka v danej veci je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, prieči sa dobrým mravom a výkon práv a povinností znej je taktiež v rozpore s dobrými mravmi a princípmi ochrany spotrebiteľa, akékoľvek plnenie priznané rozhodcovským súdom na základe takejto rozhodcovskej doložky je plnením, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, napadnutým uznesením, uznesenie súdu prvého stupňa (exekučného súdu) potvrdil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia sa v zmysle § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v podrobnostiach poukázal a zároveň dodal: Exekučný súd v rámci svojho postupu pri preskúvaní listín podľa § 44 Exekučného poriadku v spojení s ustanovením § 45 ods. 2 Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „Zákon o rozhodcovskom konaní“) posudzuje, či rozhodcovský rozsudok, nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom, resp. či rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a písm. b/. Ak zistí tieto nedostatky, exekučné konanie aj bez návrhu zastaví. Exekučný súd v danej veci správne posudzoval rozhodcovský rozsudok z aspektu, či plnenie priznané týmto rozsudkom nemá taký

charakter, pre ktorý úplne alebo čiastočne je potrebné exekučné konanie zastaviť. Exekučný súd pri posudzovaní exekučného titulu z aspektov uvedených v ustanovení § 45 ods. 1 písm. c/ Zákona o rozhodcovskom konaní správne vychádzal z ust. § 53 ods. 1 a ods. 4 a § 54 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka a smernice Rady 93/13/EHS a zisťoval, či úverová zmluva, na základe ktorej bol priznaný nárok oprávnenému neobsahuje takú podmienku, ktorá má nekalý charakter, a preto je absolútne neplatná. Správne dospel k záveru, že rozhodcovská doložka má charakter nekalej podmienky, keďže spôsobuje v právach a povinnostiach zmluvných strán značnú nerovnováhu, a to v neprospech spotrebiteľa, teda povinného. Rozhodcovskú doložku upravenú v čl. 9.2 Obchodných podmienok pre úver správne považoval súd za nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti. Smernica podľa čl. 1 písm. q/ Prílohy považuje riešenie sporov zo spotrebiteľských zmlúv v rozhodcovskom konaní za ustanovenie neprimerané. Zákaz neprimeranosti je tu potrebné chápať tak, že podnikateľ, ako druhá strana spotrebiteľskej zmluvy nesmie zneužívať svoje silnejšie postavenie dané tým, že spotrebiteľ nie je fakticky schopný presadiť akékoľvek zmeny formulárových zmluvných podmienok. Za neprimeranú je potrebné považovať rozhodcovskú doložku aj v danej veci, ktorá je súčasťou obchodných podmienok pre úver, ktoré predkladal oprávnený povinnému na formulári, pričom nebola individuálne dojednaná a jej obsah povinný nemohol ani ovplyvniť. Odvolací súd poukázal tiež na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora C-168/05. Odvolací súd uzatvoril, že súd prvého stupňa v danom prípade správne právne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, teda nejde o spôsobilý exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku a správne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie. Svoje dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ a § 237 písm. a/ O. s. p., že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ustanovením § 237 písm. d/ O. s. p., že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci a už prv začalo konanie, ustanovením § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Ďalej svoje dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Vo svojom dovolaní poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26. septembra 2011, sp. zn.: 3 MCdo 11/2010, zo záverov ktorého vyplýva, že s poukazom na § 45 ods. 1 písm. c/ Zákona o rozhodcovskom konaní rozpor s dobrými mravmi je viazaný na plnenie a nie iba na to, či samotná spotrebiteľská zmluva obsahuje neprijateľnú podmienku, nakoľko nie každá skutočnosť hodnotená ako neprijateľná podmienka spôsobuje aj rozpor plnenia s dobrými mravmi. Rozhodujúcim bude len, či plnenie, ktoré má byť vykonané odporuje alebo neodporuje dobrým mravom. Len tento zákonný dôvod umožňuje exekučné konanie zastaviť. Poukázal na Nálezy Ústavného súdu z 03. novembra 2006, sp. zn.: III. ÚS 192/06, z 30. októbra 2007, sp. zn.: I. ÚS 335/06, z 29. septembra 2009, sp. zn.: II. ÚS 244/09, z 03. júla 2008, sp. zn.: I. ÚS 242/07. Dovolateľ zaujal názor, že súd rozhodoval vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo alebo prv začalo konanie, teda rozhodcovským rozsudkom bolo rozhodnuté v súlade so zákonom. Tiež je neprijateľné, aby súd poprel právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, nakoľko sa nepodal návrh na začatie konania o jeho zrušení, hoci podľa zákona bol potrebný. Právoplatný rozhodcovský rozsudok je prekážkou pre opätovné prejednanie veci a rovnako je právne záväzný ako rozsudok všeobecného súdu, po uplynutí lehoty na plnenie je aj vykonateľný - spôsobilý byť podkladom pre exekúciu. Dovolateľ má za to, že exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, rozhodcovské konanie, ani zmluvu na základe ktorej bol vydaný. Doručený rozhodcovský rozsudok má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Teda je tu prekážka „res iudicata“. Súd svojím konaním išiel nad rámec zákona nerešpektujúc ust. § 35 Zákona o rozhodcovskom konaní a rozhodoval o správnosti rozhodcovského rozsudku. Zákonodarca prijatím Zákona o rozhodcovskom konaní umožnil mimosúdne riešenie sporov s tým, že za určitých podmienok pripustil súdnu kontrolu rozhodcovského rozsudku. Účastník rozhodcovského konania má však iba zákonom obmedzenú možnosť brániť sa proti rozhodcovským rozsudkom. Exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska súladu so zákonom, teda posudzuje predložené dokumenty, ale nepreskúmava ich po hmotnoprávnej ani procedurálnej stránke, keďže na takýto postup nemá právomoc, nakoľko by otváral konanie, ktoré nie je oprávnený sám meritórne rozhodnúť. Ďalej uviedol, že exekučný súd nie je súdom, ktorý rozhoduje o opravných prostriedkoch voči exekučnému titulu, a že v exekučnom konaní súd nepreskúmava vecnú správnosť rozhodnutia, ktoré je exekučným titulom. Rovnako v tomto rámci vykladá vec aj súdny dvor, ktorý vo veci

C-40/08 vyslovil úradnú povinnosť exekučného súdu skúmať či dohoda (rozhodcovská doložka) medzi spotrebiteľom a podnikateľom, ktorou je založená právomoc rozhodcovského súdu, je alebo nie je nekalou podmienkou, a to v rozsahu, v akom mu to umožňujú vnútroštátne procesné pravidlá. Súdny dvor EÚ v žiadnom zo svojich rozhodnutí týkajúcich sa výkladu smernice 93/13/EHS nevyslovil nekalosť takéhoto dojednania, ale naopak trvá na tom, že jeho nekalosť môže byť daná len pri splnení konkrétnych podmienok. Absencia právomoci exekučného súdu rušiť či meniť rozhodcovský rozsudok v kombinácii s rozhodnutím o nevydaní poverenia alebo zastavení exekúcie predstavuje zásah do práva oprávneného na súdnu a inú právnu ochranu v spojení s právom na ochranu vlastníckeho práva. Pre prieskum rozhodcovského rozsudku zákon predpokladá plnú kontrolnú jurisdikciu pre rozhodcu postupujúceho podľa § 37 Zákona o rozhodcovskom konaní a redukovanú kontrolnú jurisdikciu pre súd, konajúci o zrušenie rozhodcovského rozsudku na základe žaloby. Konaním súdu mu bolo odňaté právo domáhať sa svojho práva na uspokojenie svojej pohľadávky v exekučnom konaní, nakoľko súd vyslovil bez zákonného dôvodu právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vydané v súlade so zákonom za nevykonateľné, čím konal v rozpore so zásadou, že nikomu nieje možné odoprieť spravodlivosť.

Poukázal na výrok Súdneho dvora EÚ v prípade Pannon GSM (C-243/08), a v prípade Austurcom (C-40/08). Ďalej uviedol, že pri porovnaní definície nekalých podmienok vo viacerých jazykoch vychádzajúc zo smernice Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách dospel k záveru, že slovenská verzia je zavádzajúca. Podľa slovenskej verzie sa zdá ako keby sa atribút neupravenosti právnymi predpismi vzťahoval k sporom. Ostatné verzie ukazujú, že atribút neupravenosti právnymi predpismi sa týka rozhodcovského konania. To znamená, že zmluva nesmie od spotrebiteľa vyžadovať, aby spory riešil výlučne akýmsi osobitným typom arbitráže, ktorý nie je upravený právnymi predpismi, to však nie je prípad rozhodcovského konania. Oprávnený má za to, že predmetná rozhodcovská doložka nie je v zmysle smernice nekalou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve. Uviedol, že treba brať na zreteľ povinnosť súdu vykladať vnútroštátne právo vo svetle znenia a účelu smernice (rozsudok Súdneho dvora vo veci C-14/83 S.). Voľbou spotrebiteľa bolo uzavrieť zmluvu s uvedenou doložkou, čo potvrdil svojím podpisom. Súd svojím rozhodnutím vyslovil vôľu zmluvných strán za irelevantnú, zasiahol do zmluvnej voľnosti strán, odňal oprávnenému právo uspokojiť svoju pohľadávku, porušil základné princípy právneho štátu. Dovolateľ má za to, že rozhodcovský súd postupoval v súlade so zákonom. Dovolateľ v súvislosti so záverom súdu, že rozhodcovský rozsudok

zaväzuje účastníka konania na plnenie ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, resp. odporuje dobrým mravom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 30. októbra 2009, sp. zn.: 33 Cdo 2675/2007. Ďalej má dovolateľ za to, že odvolací súd sa vo vzťahu k námietkam oprávneného v napadnutom uznesení obmedzil len na ich citáciu. Aj napriek zásady zákazu retroaktivity a riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu, súd nezaujal k tvrdeniam oprávneného žiadne stanovisko. Súd nepotvrdil ani nepoprel opodstatnenosť tvrdení oprávneného uvedených v odvolaní. Uvedeným postupom došlo podľa oprávneného k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie garantované čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a k odňatiu možnosti oprávneného konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., keďže oprávnený nemal možnosť podať kvalifikované odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa v dôsledku nedostatočného odôvodnenia jeho rozhodnutia a odvolací súd sa ani nezaoberal odvolacími dôvodmi oprávneného.

Ďalej dovolateľ poukázal na dôvodovú správu k ust. § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorej je rozhodcovská doložka v súlade so zákonom, keďže nebráni dlžníkovi, aby svoje práva voči veriteľovi uplatnil na všeobecnom súde. Oprávnený je toho názoru, že z ust. § 153 ods. 3 O. s. p. vyplýva, že o neprijateľnosti podmienky v spotrebiteľskej zmluve môže rozhodnúť súd aj bez návrhu rozsudkom, pokiaľ ide o sporové konanie. Uvedené ustanovenie nie je možné aplikovať v exekučnom konaní, keďže tam rozhoduje súd uznesením. Uviedol, že Zákon o rozhodcovskom konaní umožňuje povinnému podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku žalobu na jeho zrušenie. Povinný však nevyvinul žiadnu aktivitu za účelom ochrany svojich práv.

Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho zmenil tak, že súdneho exekútora poverí vykonaním exekúcie alebo alternatívne, aby napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania v zmysle § 240 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní veci v zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. dospel k záveru, že v danej veci dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu. V predmetnej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú uvedené v § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p.

Podľa § 239 ods. 1 O. s. p., je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Podľa § 239 ods. 2 O. s. p., je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré je napadnuté dovolaním oprávneného nevykazuje znaky uznesení uvedených v citovaných ustanoveniach. V danej veci odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, nejde ani o uznesenie uvedené v § 239 ods. 2 písm. b/ a písm. c/ O. s. p. Vzhľadom na uvedené, prípustnosť dovolania nie je v zmysle § 239 ods. 1 a ods. 2 proti napadnutému uzneseniu daná.

V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. /druhá veta/ je dovolací súd povinný prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Iba v prípade, že by rozhodnutie odvolacieho súdu alebo predchádzajúce konanie vykazovalo procesnú vadu uvedenú v ust.

§ 237 O. s. p. by bolo dovolanie prípustné. Dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné aj podľa § 237 písm. a/ až písm. g/ O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných vád (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesné nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát).

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. nie je predmet konania významný, ak je konanie postihnuté niektorou z vád v tomto ustanovení uvedených, teda možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesné neprípustné (R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľ vo svojom dovolaní namietal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. a/, písm. d/, písm. e/ a písm. f/, ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania.

Dovolací súd nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z uvedených procesných vád.

Dovolateľ namietal, že v danom prípade sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p.

Právomoc súdu je upravená v ustanoveniach § 7 a § 8 Občianskeho súdneho poriadku; jej nedostatok sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má za následok zastavenie konania a (prípadné) postúpenie veci inému orgánu.

Dovolateľ v danom prípade procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. a/ O. s. p. nevyvodzoval z toho, že súdy vôbec nemali právomoc konať a rozhodovať. Ich právomoc v exekučnom konaní nepopieral. Namietal, že ustanovenie § 45 Zákona o rozhodcovskom

konaní neumožňuje exekučnému súdu skúmať vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, teda hodnotiť skutkovú a právnu stránku prípadu a vykonávať k tomu potrebné dokazovanie a vydávať rozhodnutie vo veci samej.

Z uvedeného je zrejmé, že dovolateľ namietal nesprávnu aplikáciu a výklad Zákona č. 233/1995 Z. z. osudných exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov a Zákona o rozhodcovskom konaní, resp. namietal nesprávne právne posúdenie veci. Z obsahu tejto námietky sa javí, že nejde o námietku dovolateľa nedostatku právomoci súdov, ale napáda vecnú správnosť právnych záverov súdov, na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia (ich právne posúdenie veci).

Dovolací súd má za to, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci. Napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona napr. z ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1, Exekučného poriadku.

Vzhľadom na uvedené, námietka dovolateľa o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p. nie je dôvodná.

Dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O. s. p., t. j. že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Podľa § 159 ods. 3 O. s. p., len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Prekážka veci právoplatne rozhodnutej patrí k procesným podmienkam a jej existencia vedie v každom štádiu konania k zastaveniu konania. Táto prekážka je daná vtedy, ak v novom konaní ide o tú istú vec, resp. o to isté, čo sa prejednávalo v právoplatne skončenom konaní. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok

alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený, ak vyplýva z rovnakých skutkových okolností.

Namietal, že súdy v danom prípade v rozpore so zákonom po vecnej stránke preskúmavali rozsudok rozhodcovského súdu - exekučný titul. Uviedol, že doručený rozhodcovský rozsudok má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok všeobecného súdu. A len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Tvrdil, že iba v rámci konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku (ust. § 40 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní) za splnenia zákonom požadovaných náležitostí, je možné pristúpiť k preskúvaniu vecnej stránky rozhodcovského rozsudku. Bol toho názoru, že exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom.

Z uvedeného je zrejmé, že dovolateľ namietal nesprávnu aplikáciu a výklad Zákona č. 233/1995 Z. z. osudných exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov, resp. namietal nesprávne právne posúdenie veci. Z obsahu tejto námietky sa javí, že nejde o námietku dovolateľa v zmysle § 237 písm. d/ O. s. p., ale napáda vecnú správnosť právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade konaniu v exekučnej veci oprávneného: P., s. r. o., A., IČO: X., proti povinnému: J., nar. X., Z., o vymoženie 1 130,37 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn.: 8 Er 106/2012, na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok z 15. júla 2011, sp. zn.: IDA0610070, ktorý vydal STÁLY ROZHODCOVSKÝ SÚD zriadený pri R.R., a. s., nepredchádzalo žiadne iné konanie na exekučnom súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté, preto nejde o vec rozsúdenú v zmysle ustanovenia namietaného oprávneným.

Prekážku veci rozsúdenej pre exekučné konanie netvorí právoplatný rozhodcovský rozsudok, a to ani vtedy, ak exekučný súd skúma či rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul je materiálne vykonateľný.

Vzhľadom na uvedené, konanie nie je zaťažené dovolateľom namietanou vadou uvedenou v ust. § 237 písm. d/ O. s. p.

Ďalej dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v ust. § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a začína sa na návrh. Bez návrhu možno začať konanie vo veciach uvedených v ust. § 81 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. Ak nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak takéto konanie napriek tomu prebieha, treba ho v ktoromkoľvek štádiu konania zastaviť.

Dovolateľ k tejto vade namietal, že v danej veci súd preskúmaval materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku bez toho, aby bol podaný návrh na začatie konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku, čím poprel jeho právoplatnosť a vykonateľnosť.

Exekučný súd v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, tzn., že v danej veci bol návrh na začatie exekučného konania podaný. V tomto prípade z obsahového hľadiska (§ 41 ods. 2 O. s. p.) nejde zo strany oprávneného o námietku nedostatku návrhu na začatie konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O. s. p., ale o námietku inú, ktorú oprávnený uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu a právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutie.

Námietka dovolateľa preto o existencii vady uvedenej v ust. § 237 písm. e/ O. s. p. nie je preto opodstatnená.

Dovolateľ v dovolaní tiež namietal, že odvolací súd svojím postupom oprávnenému ako účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

K tejto námietke dovolateľ uviedol, že právo na výkon rozhodnutia je súčasťou práva na súdnu a inú právnu ochranu. Konaním súdu bolo oprávnenému odňaté právo domáhať sa svojho práva na uspokojenie svojej pohľadávky v exekučnom konaní, nakoľko súd vyslovil právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vydané v súlade so zákonom za nevykonateľné, čím oprávnenému spôsobil ujmu. Ďalej namietal, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí nezaujal žiadne stanovisko k námietkam oprávneného uvedeným v odvolaní. Nepotvrdil a ani nepoprel opodstatnenosť tvrdení oprávneného v odvolaní. Ďalej uviedol, že nemal možnosť podať

kvalifikované odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa v dôsledku nedostatočného odôvodnenia jeho rozhodnutia a odvolací súd sa nezaoberal ani uvedenými odvolacími dôvodmi.

Na námietku oprávneného, že exekučný súd v exekučnom konaní nie je oprávnený ex offo skúmať povahu rozhodcovskej doložky dovolací súd prihliadal iba v súvislosti so skúmaním, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k vade uvedenej v ust. § 237 písm. f/ O. s. p, resp. či v konaní pred súdmi nižších stupňov nebola oprávnenému ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom. O procesnú vadu konania uvedenú v tomto ustanovení ide tiež v prípade zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre to neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Takým zamietnutím sa totiž oprávnenému odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia.

Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. namieta porušenie jeho práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol vylúčený.

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

V danom prípade súdny exekútor požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe návrhu oprávneného na podklade exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku z 15. júla 2011, sp. zn.: IDA0610070, ktorý vydal STÁLÝ ROZHODCOVSKÝ SÚD zriadený pri R.R., a. s. Exekučný súd napadnutým uznesením žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol z dôvodu, že právomoc rozhodcovského rozsudku bola založená na absolútne neplatnom právnom úkone (rozhodcovskej doložke ako neprijateľnej podmienke v zmysle § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka), tým bol exekučný titul vydaný v rozpore so zákonom.

Podľa názoru do volacieho súdu v prejednávanej veci (vychádzajúc z obsahu spisu) odvolací súd i exekučný súd splnenie podmienok pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie posúdili správne.

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky) (3 Cdo 146/2011).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti. Vyššie uvedené závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (uznesenie z 10. októbra 2012, sp. zn.: 6 Cdo 105/2011, pozri aj 3 Cdo 122/2011, 3 Cdo 146/2011).

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa

v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že vyššie uvedené závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (uznesenie z 10. októbra 2012, sp. zn.: 6 Cdo 105/2011).

Oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy, resp. s jej neplatnosťou, nebránia ustanovenia Zákona o rozhodcovskom konaní, napr. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c/ tohto predpisu. Aj keď spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybnit' existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení Zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku zo zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd napĺňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa (vid' uznesenie NSSR sp. zn.: 5 Cdo 230/2011).

V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná, a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného. Listiny predložené oprávneným takýto záver umožňovali. Zo Zmluvy o úvere uzavretej medzi oprávneným a povinným vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže jej súčasťou sú (ako predtlačný formulár) Obchodné podmienky pre úver, a teda aj rozhodcovská doložka obsiahnutá v článku 9.2 týchto podmienok. Dovolací súd sa stotožnil aj s dôvodmi, ktorými súdy v exekučnom konaní odôvodnili nevyváženosť dohodnutej rozhodcovskej doložky. Preto správnym rozhodnutím o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súdy neodňali oprávnenému možnosť konať pred súdom.

Dovolací súd dospel k záveru, že nie je dôvodná ani námietka dovolateľa týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu.

Skutočnosť, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303- A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303-B).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ust. § 157 ods. 2 O. s. p., toto ustanovenie sa primerane použije aj na uznesenie (§167 ods. 2 O. s. p.). Toto ustanovenie sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle uvedených zákonných ustanovení. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré oprávneným predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení podmienok pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlil. Skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p. a § 219 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávneného.

Dovolateľ v dovolaní ďalej tvrdil, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p). Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tohto tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

K námietke dovolateľa ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. dovolací súd dodáva, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvyš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, by prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p. a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný.

Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnému zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. podľa úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však žiadne trovy dovolacieho konania povinnému nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. septembra 2013

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Mgr. Monika Poliačiková